

BLAGODATI VODE

hafiz Safet HUSEJNOVIĆ

NADIJEVAJMO SVOJOJ DJECI ISLAMSKA IMENA

Salih MEŠTROVAC

Sažetak

Novi Muallim objavljuje hutbe aktivnih imama i hatiba. Uz hutbe rubrika sadrži i svojevrsne recenzije, tako da zajednički čine cjelinu.

Recenzije pišu "slušatelji hutbe", a recenzije nemaju u potpunosti valorizirajući karakter, već im je cilj unapređivanje hutbe kao javnog istupa naših imama i kritički osvrt na te istupe.

Recenzenti reagiraju na one aspekte koje oni drže važnim za jednu hutbu (trajanje hutbe, kvalitet, poruka, način izlaganja, pismenost, kompozicija itd.)

U ovom broju na našim stranicama su dvije hutbe: hatiba hafiza Safeta ef. Husejnovića i hatiba Saliha ef. Meštrovca. Za ovaj broj recenzije su pisali: Abdulgafar Velić, imam i hatib u Istiklal džamiji, Sarajevo i mr. Dževad Pleh, profesor u GHB medresi.

Tematska hutba: 22. mart – Svjetski dan voda

BLAGODATI VODE

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَفْرَاءَ يَتُّمُّ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ

ءَأَذْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُنْزِنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ

لَوْ نَشَاءُ جَعَلْتَهُ أَجَاغًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنْتَهُ فِي الْأَرْضِ طَ وَإِنَّا

عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لَفَقِيرُونَ

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova. Njega veliča, slavi i hvali sve što je na nebesima i Zemlji. On je Silni i Mudri. Salavat i selam upućujemo Allahovom miljeniku Muhammedu, s.a.v.s., njegovoj porodici, ashabima, tabi'inima i ostalim nosiocima Istine do Sudnjeg dana.

Brojni kur'anski ajeti govore o blagodatima vode. Uzvišeni Allah kaže: **Kažite vi Meni: vodu koju pijete – da li je vi ili Mi iz oblaka spuštamo? Ako želimo, možemo slanom da je učinimo – pa zašto niste zahvalni (El-Vakia, 68-70).**

Mi s neba s mjerom kišu spuštamo, i u zemlji je zadržavamo – a u stanju smo i da je odvedemo (El-Mu'minun, 18).

Navedeni ajeti podsjećaju čovjeka na jednu od najvećih blagodati kojima je Allah počastio stvorenja. Ta blagodat je voda, Božiji dar bez kojeg života nema ni ljudima, ni životinjama, ni biljkama.

Allah je odredio da voda bude u zemlji kako bi čovjek mogao doći do nje kada mu zatreba, kopajući bunareve, crpeći je pomoću pumpi ili na druge načine. Neke vode učinio je ljudima dostupnim i bez kopanja i ulaganja dodatnog truda. To su rijeke, potoci, izvori, jezera i slično. U drugom ajetu Uzvišeni Allah upozorava ljude da ih, ako ne budu zahvalni na ovoj kao i na drugim blagodatima, može zadesiti suša, a ta nepogoda uzrokuje teške posljedice za ljude, stoku i biljke.

Nedostatak vode, prije svega vode za piće, jedan je od većih problema s kojima se suočava savremeni svijet. Skupština Ujedinjenih naroda, rezolucijom od 2. februara, 1993. godine, odlučila je da se 22. mart obilježava kao Svjetski dan voda, s namjerom da ukaže na probleme u vezi s vodom i njenim resursima.

Detaljno analizirajući kur'anske ajete i predaje Muhammedove, s.a.v.s., u vezi s tom blagodatima, dolazi se do sljedećih zaključaka:

1. **Udjeljivanje vode jedna je od najvrednijih vrsta sadake.** Kada su Abdullaha b. Abbasa upitali koja vrsta sadake je najbolja, on je rekao: „Voda, zar niste pročitali kur'anski ajet u kojem Džehennemlije traže pomoć od Džennetlija, pa kažu: „**Prolijte na nas vode ili nešto od onoga čime vas je Allah obdario!**”
Sa'd b. Ubade je upitao Allahovog poslanika Muhammeda, s.a.v.s.: „Koja ti je sadaka najdraža?“ Poslanik, s.a.v.s., odgovori: „Voda.” (Ebu Davud)
2. **Napajanje žednog čovjeka ili životinje vodom uzrokuje praštanje grijeha.** Ebu Hurejre pripovijeda od Allahova Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: „Jednom prilikom je

neki čovjek išao putem pa ga je spopala velika žeđ. On je sišao u bunar i napio se vode. Kada je izišao iz bunara ugledao je psa kako zbog žeđi liže prašinu. Tada čovjek reče: 'I ovog psa zadesila je žeđ kao i mene.' Onda je ponovo sišao u bunar i svoju cipelu napunio vodom, prihvatio je zubima i tako izišao iz bunara i napojio psa. Allah mu se na tome zahvalio i grijeh mu oprostio. Tada ashabi upitaše: 'Poslaniče, zar imamo nagradu i kad životinje napojimo?' On im odgovori: 'Za svako živo stvorenje imate nagradu (kada ga napojite, nahranite i s njim lijepo postupite).'" (Buharija).

U drugoj predaji stoji da se takav slučaj desio i s jednom prostitutkom, te da joj je Allah oprostio grijeh zbog toga što je napojila psa.

Primjeri su to iz kojih se vidi da Allah briše grijeh zbog pojenja životinje. S druge strane, Svemogući Gospodar kažnjava Džehennemom one koji uskraćuju vodu životinjama. To se desilo ženi koja je zatvorila mačku ne dajući joj ni hrane ni pića. Takvu predaju bilježi Muslim.

- 3. Napajanjem žednog stičemo ogromne nagrade kod Allaha, dž.š.** Hazreti Aiša prenosi da je Muhammed, s.a.v.s., rekao: „Ko napoji muslimana u predjelu u kojem ima vode – nagrada mu je kao da je oslobodio roba, a ako napoji muslimana u predjelu gdje nema vode – ima nagradu kao da je oživio mrtvu osobu.” (Ibni Madže)

Allahov Poslanik, s.a.v.s., volio je piti čistu, pitku, izvorsku vodu. U predajama se navodi da je on, s.a.v.s., ulazio u Ebu Talhinu bašču u kojoj se nalazila ukusna pitka voda i pio je. (Buharija)

Hazreti Aiša prenosi da su Muhammedu, s.a.v.s., ponekad donosili vodu s izvora Bujutus-sukja, a taj izvor udaljen je dan hoda od Medine. (Ebu Davud)

Božiji Poslanik, s.a.v.s., cijenio je vodu kao Allahovu blagodan na Zemlji, tražeći od svojih sljedbenika da je čuvaju i racionalno troše.

Općepoznato je da se voda koristi za uzimanje abdesta, kupanje i čišćenje. No, bez obzira na to za šta se koristi, uvijek se isticalo da se voda ne prosipa i da se uzima u količini koliko nam je zaista potrebno. Poslanik, s.a.v.s., ide dotle da brani rasipanje vode prilikom uzimanja abdesta, makar onaj koji abdesti bio i na obali rijeke.

Znajući za vrijednost vode naši dobri prethodnici često su uvakufljavali bunareve, česme, vodovode i druge vrste općekorisnih hajrata. Bosna i Hercegovina prepuna je hair-česmi i hair-voda namijenjenih mještanima određenih naselja i putnicima namjernicima. Nagrada vakifima, onima koji su podigli te hajrate, piše se i nakon njihove smrti.

U periodu nakon posljednje agresije na Bosnu i Hercegovinu podignuto je na stotine šehidskih česmi i gotovo da nema muslimanskog sela i grada bez takvog hajrata.

Dakle, voda je Allahov dar bez kojeg nije moguć život. Zbog toga tu blagodan treba posebno i cijiniti. To činimo i učenjem Bismille prije pijenja vode, i zahvalom Allahu nakon pijenja vode. Budući da je pitke vode sve manje, trudimo se da ne zagađujemo čistu vodu. Maksimalno štedimo vodu prilikom abdesta, održavanja lične higijene kao i u drugim prilikama.

Molimo Allaha, dž.š., da učini da budemo od onih koji su samo Njemu zahvalni za tu i sve druge blagodati. Molimo Ga da nas sačuva žeđi i na ovom i na budućem svijetu. Amin!

Recenzija 1. - autor: Abdulgafar Velić

Hutba *“Blagodati vode”*, koja je održana u jednoj od bosanskih džamija, povodom Svjetskog dana voda, je bez sumnje aktuelna i savremena. Nedostatak čiste i pitke vode je jedan od najvećih svjetskih problema sa kojim se svijet danas susreće a što će u skorije vrijeme, ako ljudi ne promijene svoj odnos prema ovoj supstanci, dovesti do neizbježne katastrofe.

Ovaj globalni problem je vidljiv i kod nas. Posebno se to vidi u raspravama oko elektroenergetskog sektora gdje su se polarizirali stavovi bošnjačkih političkih predstavnika. Jedni su za izgradnju hidrocentrala što će omogućiti oko trideset hiljada novih radnih mjesta a što će bezsumnje poboljšati ekonomsku sliku naše države, dok su drugi protiv boreći se za očuvanje čiste vode. Svaki imam se mora interesirati po ovom pitanju i zajedno sa svojim dzematlijama traziti odgovore na ova pitanja i samim tim dati svoj doprinos u rješavanju današnjih dilema.

U ovoj hutbi se kazuje o vodi kao Allahovoj blagodati, zatim se ističe i upozorava na negativan i loš odnos prema vodi te se na koncu navode svijetli primjeri dobrog odnosa prema materiji od koje je sve živo stvoreno. Kur’anski ajeti i hadisi Muhammeda s.a.v.s. o vodi se pojašnjavaju u kontekstu savremenih prilika i aktuelnih pojava.

Također vrijedi istaći da se hatib potruđi da što bolje iskoristi predviđeno vrijeme za hutbu. Može se nabrajati i pisati kako je hatib mogao prenijeti još mnogo predaja vezano za ovu temu. Međutim, teško je sve te silne predaje iskazati u desetak minuta koliko bi trebala trajati hutba na bosanskom jeziku.

Moji prijedlozi za naredne hutbe hatibima na ovu temu, naravno uz ovu jasnu i nadasve korisnu poruku u ovoj hutbi su: voda koju Allah dž.š. šalje kao kaznu u vidu poplava, oluja, cunamija, zatim voda kao lijek (primjer Ejuba a.s.), voda kao odmor (žubor vode odmara čovjeka što nijedna druga tečna supstanca ne može postići), voda kao sredstvo za čišćenje, voda (rijeke, jezera, mora) koja spaja ljude, a nekada ih je razdvajala, voda kao pogon. Svakako su neizbježne teme i kišne dove koje su se širom Bosne učile i uslišavale.

Također, zašto ne vaziti i o političkim olujama i cunamijima koji nas svakodnevno zapljuskuju sa svih strana našeg bošnjačkog identiteta. Zašto ne vaziti i o fazi bujice u kojoj se Bošnjaci često nađu, koja ih nosi bez njihove kontrole i uvijek su na površini stvari sa smećem i otpadom. Zašto ne vaziti o ustajaloj vodi, močvari, žabokrečini i bošnjačkom getu zbog embarga na kretanje bez adekvatne vize.

Meni nepoznat hatib ove hutbe je pokazao visok stupanj odgovornosti, obrazovanosti i stručnosti.

Ova rubrika u Novom Muallimu i ovaj hatib su potvrda da imami ozbiljno prilaze hutbi i da su svjesni važnosti svoje misije. Također ova hutba negira tvrdnje pojedinaca o nestručnosti i općoj neobrazovanosti naših hatiba.

Svakako ne treba stvari generalizirati i govoriti da svi imami zadovoljavaju potrebe naših džemata i da ispunjavaju uvjete za hatiba u današnjem vremenu. Međutim, za ovoga se imama vidi da živi današnje vrijeme a ne neko prošlo vrijeme i da prati potrebe današnjeg društva.

Recenzija 2. - autor: Dževad Pleh

Odabrali fenomen vode za tematski govor na hutbi uvijek je dobar izbor, a posebno u vrijeme njene nestašice, suše ili ramazanskog posta, na primjer. Svjetski dan voda, 22. marta, koji je ustanovila Skupština Ujedinjenih nacija 02. 02. 1993. svakako je pravi povod za ovakvu temu.

Hutba je jezgrovita i jasna, izražena lijepim jezikom i potkrijepljena dobrim izborom kur'anskih ajeta i hadisa.

Svojim obimom tekst pogađa gotovo idealnu mjeru preporučenu za dužinu hutbe. Struktura hutbe jasno je koncipirana i sadrži sve potrebne formalne elemente (predtekst u vidu zahvale Allahu dž.š. i salavat Poslaniku a.s., dva kraća ajeta koji se odnose na temu uz prigodno obrazloženje, informaciju o stanju svjetskih resursa vode i stavu UN-a, tri nivoa zaključaka o vrijednosti vode kao Božijeg dara ljudima kroz koji možemo činiti veliku sadaku, steći oprost grijeha i nagradu kod Allaha dž.š.).

Na kraju se ukazuje na obavezu poštivanja vode i njeno racionalno korištenje. Podsjeća se i na hvale vrijedna djela naših očeva i djedova koji su osnivali svoje vakufe u vidu javnih česmi, bunareva i vodovoda što je utrlo put snažnom prisustvu vode u našoj vjersko-kulturnoj tradiciji.

Hutba se završava vrlo efektivnim apelom da se voda savjesno čuva i koristi uz dužnu zahvalnost Stvoritelju i punu svijest o našoj ovisnosti koja isključuje svaku bahatost.

Što se tiče primjedbi na ovu hutbu, mogle bi se svesti na sljedeće:

1. U uvodnom dijelu, gdje se daje informacija o stanju svjetskih resursa vode, dobro bi došla malo snažnija slika ovoga stanja, kao na primjer kako je nama koji imamo vodu na svakoj slavini u kući ili lahko ispiramo zahodsku školjku vodom iz vodokotlića, teško povjerovati da se svijet suočava sa problemom nestašice vode. Međutim, trebali bismo imati na umu da samo 20 procenata čovječanstva uživa takve pogodnosti. Mnoge žene u Africi potroše i do 6 sati dnevno da bi donijele vodu, i to često onečišćenu.

2. U uvodnom dijelu se takođe moglo spomenuti da je voda snažan kur'anski motiv koji se koristi kao paradigma oživljenja zamrle i mjesecima pržene zemlje na pustinjskom suncu u kojoj je aluzija i našeg proživljenja. U naglašenoj antitetičnosti pustinje i oaze sasvim se jasno razabire dragocjenost ovog Božijeg dara.

3. Uz apel da ne zagađujemo čistu vodu, koji se nalazi pri kraju hutbe, dobro bi došla informacija o islamskim propisima koji se odnose na zabranu vršenja male i velike nužde u stajaću i tekuću vodu, u hladu gdje se ljudi odmaraju, itd.

NADIJEVAJMO SVOJOJ DJECI ISLAMSKA IMENA

Doista sva hvala i zahvala pripadaju samo Uzvišenom Allahu dž.š., koji nas je učinio razumnim bićima i stvorio nas u najljepšem obliku. Neka je salavat i selam na našeg pejgambera Muhammeda a.s., te na njegovu časnu porodicu, ashabe, tabiine i sve muslimane i muslimanke do Sudnjega dana.

Hazreti pejgamber Muhammed, a.s., u hadis-i-šerifu je kazao: "Vi ćete, na Sudnjem danu, biti prozivani po vašim imenima i imenima vaših očeva, pa nadijevajte vašoj djeci lijepa imena!" (*Davud, Edeb, 61*)

Jedan od ozbiljnijih problema koji se pojavio u posljednje dvije decenije u našem društvu je nadijevanje djeci nemuslimanskih imena. Ova tematika je veoma važna u današnjem vremenu jer su mnogi ljudi zapostavili nadijevanje tradicionalnih imena svojoj djeci, a počeli nadijevati neislamska ili međunarodna kako ih oni nazivaju.

Nadijevajući imena koja svojim sadržajem ali i značenjem pripadaju drugim narodima, muslimani ostvaruju mogućnost negativne asimilacije što može da znači gubljenje vlastitog, kulturnog i duhovnog identiteta. Ovo je problem koji je uzeo velikoga maha u našem društvu a posebno kod onih koji manje ili nikako prakticiraju vjerske obaveze prema Uzvišenom Allahu dž.š. Jer takvi roditelji misle ako njihovo dijete nosi ime nekog poznatog glumca, pjevača ili fudbalera da će biti bolje i da će bolje prosperirati na ovom svijetu te da njegovo dijete ide u korak s vremenom i da je u trendu.

Nažalost, mi muslimani smo jedini narod koji se stidi svoga korijena i svojih lijepih starih imena kao što su Ibrahim, Salih, Mustafa, Murat, Alija i mnoga druga imena koja su nosili mnogi pejgamberi i ashabi Allahovog poslanika. Naše komšije nemuslimani drže do svoje vjere i svoga nama tako da i dan danas nadijevaju svojoj djeci stara tradicionalna imena koja su nosili njihovi heroji, kako ih oni nazivaju, prije nekoliko stoljeća. Praksa muslimana na našim prostorima to zorno pokazuje i što je još paradoksalnije mi muslimani smo jedini narod koji je pristao na ovakav vid asimilacije.

U postratnom periodu na naše tržište plasiraju se mnoge negativne stvari od kojih mi, nažalost, prihvatamo i u praksi primjenjujemo samo ono što je ružno i što ne valja, te na taj način dajemo prostora da manipuliraju nama ali i našim porodicama. Uzmimo u obzir samo toliko serija koje negativno utiču kako na djecu tako i na same roditelje, pa iz nekih razloga, da li iz sažaljenja ili ljubavi prema nekom od glumaca, nadjenu ime svome djetetu, jer smatraju da će tim činom uticati na svoje emocije koje osjećaju tokom gledanja takvih emisija. Danas je to problem većine mladih bračnih parova koji smatraju da su u fazonu ako mu dijete nosi međunarodno ime s kojim će lakše dobiti neki položaj u društvu ili ima i toga, pa kažu kada aplicira u određenoj ambasadi za vizu da će lakše doći do nje i ostvariti svoje snove. Ne znajući da čine kardinalnu grešku po tom pitanju jer život na ovom svijetu nije vrijedan ahireta i odgovornosti na sudnjemu danu shodno Pejgamberovim riječima: "Ko oponaša jedan narod on pripada tom narodu". (*Davud*)

S obzirom da u islamu proces vjerskog ali i duhovnog odgajanja djeteta otpočinje sa nadijevanjem imena, u islamskoj tradiciji ime ne samo da izražava osobu, ono je zapravo sama osoba jer vlastito ime i formalno ali i sadržajno predstavlja čovjeka u njegovoj istinskoj cjelini kako to kažu neki islamski autoriteti čija je smislenost određena Kur'anom.

Ibn Kajjim el-Dževzije kaže da između imena i njihovih značenja postoji uska veza. Tome svjedoči naša stvarnost. Zapravo, imena imaju uticaja na same nosioce imena shodno svojoj ljepoti, lakhoći, težini i profinjenosti. Što znači da vlastito ime čovjeka izražava njegovo biće ili s druge strane može da očituje njegovu izvornu narav. Onda nije ni čudo da Pejgamber a.s., u svojim hadisima upozorava da svojoj djeci nadijevamo lijepa islamska imena, jer osobno ime svakog čovjeka izražava to što čovjek uistinu jeste. To je jedan od razloga da muslimanu nije dozvoljeno da muslimana naziva nekim pogrdnim imenom ili da iskreće vlastito ime svoga brata

jer tim se mijenja i samo značenje lijepih imena. Uzvišeni Allah dž.š., u Kur'anu kaže: "O vjernici, neka se muškarci jedni drugima ne rugaju, možda su oni bolji od njih, a ni žene drugim ženama, možda su one bolje od njih. O vjernici, ne kудite jedni druge i ne zovite jedni druge ružnim nadimcima! O, kako je ružno da se vjernici spominju podrugljivim nadimcima! A oni koji se ne pokaju- sami sebi čine nepravdu." (Al-Hudžurat, 11. ajet)

Ovaj kur'anski ajet nam šalje jasnu poruku da moramo voditi računa o samom pristupu prema imenima i odnosu spram vjernika, njegovog imena, jer promijeniti nekom ime znači narušiti uspostavljenu harmoniju i unutarnji odnos vlastitog imena sa lijepim imenima Allaha dž.š., i njegovih atributa.

Zaključak bi bio da mi muslimani moramo u punom smislu te riječi biti svjesni sebe, svoje vjere, tradicije i kulture. Nadijevanje islamskih imena treba postati običaj, tradicija, obaveza, nešto što se podrazumijeva i o čemu ne bi trebalo diskutovati. Time ćemo pokazati i dokazati svoj identitet, svoju kulturu, a u isto vrijeme sačuvati bošnjačko biće od samozaborava koji je bio poguban za Bošnjake već dosta puta u povijesti.

Molim Uzvišenog Gospodara da nam pomogne te da naš bošnjački narod dođe svijesti i da slijedimo samo ono što je ispravno i dobro kako za pojedinca tako i zajednicu.

Allahu Dragi, učini nas od onih s kojima ćeš Ti biti zadovoljan, a naš Pejgamber, a.s., ponosan na budućem svijetu.

Salih ef. Meštrovac

Recenzija 1. - autor: Abdulgafar Velić

Hutba „*Nadijevajmo svojoj djeci islamska imena*“ upozorava na jednu jako opasnu pojavu kod Bošnjaka. Riječ je o prihvatanju neislamskih imena, imena koja svojim sadržajem i značenjem ne pripadaju islamu i islamskoj tradiciji Bošnjaka.

Nadijevanje nemuslimanskih imena je najeklatantniji pokazatelj koliko se Bošnjaci odriču svoje tradicije, prihvatajući neke druge (ne)vrijednosti, te na taj način nesvjesno dovode u pitanje i svoj egzistencionalni opstanak na ovim područjima. Stoga čestitke hatibu na prepoznavanju opasnosti ove pojave i jasnog upozoravanja na nju.

Također, ova hutba je jasan glas i upozorenje hatiba na neselektivno prihvatanje svih izazova koji se nalaze pred Bošnjacima na neizbježnom putu evropskih integracija, kao i na medijsku agresiju i ciljano nametanje Bošnjacima filmova, serija, zabavnih programa u kojima se forsiraju vrijednosti prošlih - propalih sistema. Jasan pokazatelj bošnjačkog popuštanja pred ovom medijskom agresijom je odstupanje od svojih vrijednosti, što je posebno vidljivo u nemuslimanskim imenima kod bošnjačke djece i omladine.

Nadijevanje muslimanskih imena nije samo tradicija Bošnjaka već islamska dužnost, na što hatib jasno upozorava. U hutbi se navodi nekoliko hadisa u kojima Poslanik, s.a.v.s. upozorava na važnost nadijevanja lijepih islamskih imena. Da bi pokazao koliko je značenje imena važno za čovjeka, ovaj hatib na lijep način upozorava svoj džemat da značenje imena utječe i na duhovno formiranje čovjeka.

Također, hatib navodi i kur'anski ajet u kojem se zabranjuje pogrdno nazivanje i vrijeđanje drugih ljudi.

Hatibi trebaju koristiti svaku moguću priliku da naglase svojim džematlijama obaveznost nadijevanja lijepih muslimanskih imena. Kada se npr. govori o Ummetu i pripadnosti Ummetu može se navesti da je jedan od načina jedinstva Ummeta u muslimanskim imenima.

Naime, gotovo svi muslimani od krajnjeg istoka do krajnjeg zapada svijeta imaju ista imena. Uglavnom su to imena Božijih Poslanika (Muhammed, Ibrahim, Ismail, Jusuf, Sulejman itd.), u kojima muslimani vide svoje uzore, zatim imena ashaba Božijeg Poslanika Muhammeda s.a.v.s. (Omer, Osman, Alija, Bilal, Hamza, Džafer itd.), za koje je Božiji Poslanik, s.a.v.s. rekao da su naše zvijezde vodilje, itd... Također, kada se hutba posveti kulturi sjećanja kod Bošnjaka, zašto ne naglasiti da su ljudi u Bosni i Hercegovini ubijani između ostalog i zbog toga što nose drugačija (muslimanska) imena. Nisi morao biti nešto posebno religiozan, niti biti član bilo koje političke partije, dovoljno je bilo da nosiš muslimansko ime da tokom agresije budeš ubijen itd..

Drago mi je da hatib na minberi ne komentariše neke konkretne događaje, niti proziva nekoga, već jasno ukazuje i komentariše pojave. Nakon što je džematu ukazao na ovu pojavu, njene manifestacije i uzroke, hatib citira nekoliko ajeta i hadisa i poziva džemat da se u duhu Kur'ana i sunneta ispravno postavi.

Kod ovog hatiba se primijeti iskrenost u riječima i nadasve u namjeri. Primijetno je da ovom hatibu teško pada napuštanje islamske tradicije, što ga je navelo da upozori svoj džemat na ovu opasnu pojavu. Nema dileme da je ovaj hatib istinski lider svog džemata, koji svaku neprimjerenost i zastranost u svom džematu na vrijeme primijeti i na nju adekvatno upozori.

Recenzija 2. - autor: Dževad Pleh

Ova hutba pod naslovom „Nadijevajmo svojoj djeci islamska imena“, koji zvuči kao vjerski poziv i apel slušaocima, može se lijepo slušati ako bi hatib pažljivo intonirao njenu artikulaciju i verbalno vješto naglasio njene misaone cjeline, pošto u tekstu i nisu baš jasno vidljive.

Prve rečenice u hutbi nakon uvodne prologomene i citiranog hadisa odlučno najavljuju i nameću postojanje nasušne potrebe da se ukaže na institut vlastitih muslimanskih imena i njihove važnosti za našu vjersku, kulturnu i nacionalnu opstojnost. U prvom dijelu hutbe, koji ima karakteristike uvodnih naznaka, mada preobimnih, pokušava se osvijetliti stanje svijesti u vezi s ovim pitanjem, naročito unutar mlađih i pomalo vjerski otuđenih bračnih zajednica, koje nekritički konzumiraju neislamsku i tuđu kulturnu ponudu, u čijem sadržaju su, između ostalog, i neislamska imena koja kroz likove raznih medijskih junaka ulaze u naš obiteljski prostor. Ukazuje se i na činjenicu da drugi narodi iz našega okruženja više od nas vode računa o tradiciji svojih vjerskih imena i uopće svojoj kulturnoj tradiciji. Navode se i mogući razlozi zašto se naši muslimani tako ponašaju; pored vjerske i kulturne indiferentnosti, tu su i konkretni interesi koji se kreću od nastojanja da se bude u trendu do lakšeg dostizanja određenog društvenog položaja ili koristi.

U središnjem dijelu hutbe raspravlja se o samom fenomenu vlastitih imena koja svi

nosimo i njihovoj vezi sa karakterom личности gdje se imenima daje presudan značaj u određivanju naše osobnosti. U tom smislu smatram da se iskazima kao što su „u islamskoj tradiciji ime ne samo da izražava osobu, ono je zapravo sama osoba...“, ili „vlastito ime čovjeka izražava njegovo biće“ malo pretjeralo. Da bi se ukazalo na postojanje fenomena doticanja i prožimanja osobne naravi čovjeka i imena koje nosi nije potrebno izlaziti iz okvira logički realnog diskursa. Prenategnut diskurs kojim se naglašava ova veza samo može umanjiti dignitet osnovne postavke u hutbi da je zbilja vjerski i moralno važno da našoj djeci pažljivo biramo imena koja će nositi cijeli život i dalje kroz vječnost.

U uvodnom dijelu hutbe, uz navedeni hadis o načinu prozivanja na Sudnjem danu, dobro bi bilo spomenuti npr. kur'anski ajet iz sure (Al-Hagg, 78) o našem zajedničkom imenu koje nam je Allah dao još prije „Allah vas je odavno muslimanima nazvao, i u ovom Kur'anu...“, uz koji bi se mogla razvijati postavka da naša pojedinačna imena trebaju odgovarati duhu našeg zajedničkog imena, odnosno ne bi trebala biti u sukobu s njim.

Dobro je što se u hutbi spominju neka lijepa stara muslimanska imena, ali bi bilo još bolje da su u jednoj rečenici afirmativne naravi navedena neka birana islamska imena (muška i ženska) sa pratećim značenjima koja bi bljesnula svojom ljepotom i dala hutbi jednu toplu, pozitivnu notu, kao npr. Salih – dobar, Adil – pravedan, Emin – pouzdan, Kerima – plemenita, Halima – blaga, Kemala – savršena itd.

Summary الموجز

SECTION "MUALLIM'S HUTBA (SERMON)"

The New Muallim publishes *hutbas* (sermons) of active imams and *hatibs* (imams delivering the *hutba*). There are reviews along with the *hutbas*, so that together they make a whole. The reviews are written by those who listen to *hutbas*. The reviews are not intended to be valorizing; rather, they aim to improve upon the *hutba*, analyzing it as a public statement by an imam and critically evaluating the statement. The reviewers react at those aspects which they consider important for a *hutba* (its length, quality, message, presentation, literacy level, formulation, etc.).

باب "خطبة المعلم"

تنشر مجلة «المعلم الجديد» خطب الجمعة لبعض الخطباء والأئمة. ويضم الباب - إلى جانب الخطبة - مراجعات تشكل مع الخطبة وحدة متكاملة. يكتب المراجعون أشخاص استمعوا للخطبة. وليس الهدف الأول منها تقديم تقويم للخطبة. إنما الهدف هو تحسين الخطبة من حيث كونها ممارسة علنية يقوم بها الإمام. وتقديم لحة نقدية عن تلك الممارسة. يناقش المراجعون الجوانب التي يرونها مهمة في الخطبة (طول الخطبة، رسالتها، أسلوب إلقائها، ترتيبها وبلاغتها، الخ).